

bedenken daarbij een originele naam en een logo voor de zender. De spreekoefening zelf bestaat uit een stukje waarin een omroep(st)er de kijkers welkom heet en de zender kort toelicht. Vervolgens brengen de leerlingen een nieuwsuitzending. Ze vullen die in door enkele bestaande nieuwsberichten te herschrijven. Ten slotte maken ze een cultureel programma waarin ze de kijker enkele surrealistische of romantische tips meegeven. Dat kunnen muziekclips, films of boeken zijn die aansluiten bij de gekozen stromingen, maar ook televisieprogramma's, modetrends of tentoonstellingen kunnen daar een plaatsje in vinden.

6. Besluit

Via deze uiteenlopende laagdrempelige oefeningen en vertrekkende vanuit de (heden-daagse) beeldcultuur hopen we de leerlingen enkele 'klassieke' stijlstromingen bij te brengen en willen we hen de link met veel hedendaagse cultuurproducten aantonen.

Ronde 7

Peter Schoenaerts

Taaluniecentrum NVT / theatergroep Fast Forward

Contact: pschoenaerts@taaluniecentrum-nvt.org

Dramatische expressie in de Nt2-klas

1. Inleiding

In Nederland en België volgen tienduizenden laag- en hogeschoolde anderstalige studenten Nederlandse les. Toch valt op cultureel gebied relatief weinig te beleven voor wie nog niet veel Nederlands kent. Anderstalige studenten vinden boeken, films of theater in het Nederlands dikwijls te moeilijk. Niet alleen beginners, maar ook gevorderden kennen de taal meestal nog niet goed genoeg om alles te kunnen begrijpen. En dat vinden ze vaak frustrerend, want ze willen alles 'verstaan'. Daarom wilden enkele docenten van het Instituut voor Levende Talen van de K.U. Leuven voor deze 'vergeten' groep iets creëren: theater op hun maat. Ze sloegen in 2001 de handen in elkaar met toneelvereniging *Fast Forward* en nu – tien jaar later – hebben al ongeveer 50.000 studenten Nederlands een van onze theaterproducties gezien. *Fast Forward* speelde al in België, Nederland, Indonesië, Frankrijk, Polen, Spanje, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten. De toneelgroep werd eind 2006 bovendien bekroond met de Marga Klompé Prijs voor hun belangrijke maatschappelijke bijdrage en integratiebevorderend werk.

2. Educatieve waarde van toneel en poëzie voor anderstaligen

Zelden leren anderstaligen het Nederlands om affectieve redenen of omdat onze taal een internationale cultuurtaal is. Daardoor ontstaat al vanaf het prille begin van hun studie een drempel waar veel studenten maar met moeite overheen raken. Uit onderzoek blijkt trouwens dat sommige anderstaligen het Nederlands nauwelijks gebruiken in hun vrije tijd, in vriendschapsrelaties en in het kader van ontspanning en cultuur. Voor veel anderstalige volwassenen zijn de redenen om het Nederlands te leren in essentie functioneel: ze hebben het nodig voor hun werk of opleiding, om officiële documenten te begrijpen, voor de opvoeding van de kinderen...

In de eerste plaats wil *Fast Forward* anderstaligen motiveren en stimuleren in hun studie van het Nederlands. Die taal beschouwen veel studenten als een ‘vak’, een te studeren, klasgebonden materie: grammaticaregels en woordenlijstjes. De studenten moeten van dat idee af. Nederlands kan buiten de klas namelijk ook verstaanbaar zijn en het kan bovendien grappig, ontroerend en poëtisch zijn. Naar het theater gaan of een workshop bijwonen, moet gewoon iets leuks zijn, waar geen verplichting of huiswerk – daar heb je die klassituatie weer! – aan te pas komt. Een gezellig Nederlandstalig avondje uit naar het theater kan voor een verrassend inzicht zorgen: “Hé, Nederlands is leuk!” Een dergelijke ervaring verhoogt in belangrijke mate de affectieve waarde of ‘knuffelwaarde’ van het Nederlands voor de Nt2-student, waardoor zijn intrinsieke motivatie wordt gestimuleerd.

In de tweede plaats wil *Fast Forward* anderstaligen in contact brengen met het rijke culturele aanbod in ons taalgebied. Door hen aan te moedigen om aan het culturele leven deel te nemen, help je ze integreren. Velen van ons doelpubliek zijn namelijk nog nooit in een cultuurcentrum of theater geweest: omdat ze het niet kennen, omdat ze denken dat het niks voor hen is, omdat hun Nederlands nog niet goed genoeg is of omdat ze niet durven. Via onze toneelstukken en workshops proberen we anderstaligen aan te moedigen om ook die drempel te overwinnen.

3. De workshop

Veel docenten Nederlands vragen *Fast Forward* geregeld om hulp: ze willen graag ‘iets’ met drama of poëzie doen in de klas. In deze workshop op de HSN-conferentie komen een aantal taal- en toneelspelletjes aan bod die elke enthousiaste taaldocent zelf kan spelen in de klas. De fantasievolle en creatieve activiteiten die aan bod zullen komen, kunnen de groeps sfeer bevorderen, zijn handig om woordenschat te herhalen of om beter te leren communiceren en zorgen bovenal voor plezier in de klas. We staan even stil bij de educatieve waarde en de ‘regels’ van een goed spel en er worden uiteraard spelletjes gespeeld. We bekijken vervolgens de verschillende mogelijkheden van dra-

matisch tekstmateriaal: aan de hand van gedichten, rollenspelen en scènes uit toneelstukken leren we waar je op moet letten als je zelf korte scènes of hele toneelstukken wilt gaan spelen met studenten Nederlands. De docent hoeft zelf geen groot acteur of regisseur te zijn; met ons materiaal kan elke enthousiaste docent aan de slag.

Een aantal ideeën voor de spelletjes die we zullen spelen, komen voor een groot stuk van de Amerikaanse actrice Viola Spolin, de goeroe van het improvisatietheater die voor educatieve doeleinden vele spelletjes zelf heeft bedacht. Twee zeer handige boeken van haar zijn: *Theater games for the classroom. A teacher's handbook* (1986) en *Improvisation for the theater* (1999).

4. Conclusie

Drama en poëzie kunnen een bijzondere rol spelen in het Nt2-onderwijs. Zowel naar theater gaan kijken, poëzie lezen of dramatiseren als toneelspelletjes spelen in de klas kan stimulerend en motiverend werken bij studenten. Bij het lezen van gedichten krijgt de samenleving bijvoorbeeld meer achtergrond en betekenis. En naar toneel kijken in een theater lijkt iets passiefs, maar het is erg belangrijk vanwege de ‘emotionele’ band die daardoor met de Nederlandse taal ontstaat: de cursist beseft dat hij best in staat is om langere conversaties in het Nederlands te volgen, amuseert zich en voelt zich aangesproken. Bovendien krijgt de cursist ook het gevoel dat hij echt deelneemt aan het Nederlandstalige culturele leven.

De stap om in de klas zelf toneel te gaan spelen of om gedichten tot leven te brengen, is niet zo groot. Een beetje voorbereiding van de docent zorgt voor een leuke les waarbij ‘communicatie’ en plezier in de klas centraal staan. Ik hoop dat elke taaldocent het eens probeert!

Referenties

- Decavele A., H. Van Loo & P. Schoenaerts (2009). *Als ik jou. Poëzie voor anderstaligen*. Antwerpen: Garant Uitgeverij.
- Lightbown, P.M. & N. Spada (1999). *How languages are learned*. Oxford: Oxford University Press.
- Spolin, V. (1986). *Theater Games for the Classroom: A Teacher's Handbook*. New York: Northwestern University Press.
- Spolin, V. (1999). *Improvisation for the theater. A handbook for teaching and directing techniques*. New York: North Western University Press.

- Schoenaerts P. (2002). *Meer is altijd beter. Een komedie voor anderstaligen*. Leuven: Acco.
- Schoenaerts P. (2003). 'Meer is altijd beter. Het eerste Nederlandstalige toneelstuk voor anderstaligen'. In: A. Van Avermaet, W. Vande Walle & H. Coppens (red.). *Leven in taal, bijdragen tot de vreemde-talendidactiek*. Leuven: ILT.
- Schoenaerts P. (2010). *Romeo en Julia. Drama in de NT2-klas*. Leuven: Acco.
- Schoenaerts P. & H. Van Loo (2008). *Thematische Woordenschat Nederlands voor Anderstaligen*. Almere: Intertaal.

Ronde 8

Rune Buerman (a) & Peter van Duijvenboden (b)
 (a) Stichting Lezen Vlaanderen
 (b) Stichting Lezen Nederland
 Contact: runebuerman@stichtinglezen.be
pvanduijvenboden@lezen.nl

“Ik ga nu meer boeken lezen”. De Weddenschap: een leesbevorderingscampagne van Stichting Lezen Vlaanderen en Nederland

1. Inleiding

Stichting Lezen Vlaanderen en Stichting Lezen Nederland werken aan het verbeteren van de leescultuur en het leesklimaat. Met diverse projecten doen zij aan leesbevordering en literatuureducatie. Met de leescampagne *De Weddenschap* richten ze hun pijlen op aarzelende lezers van 15 en 16 jaar uit het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo) (Nederland) en technisch secundair (tso) en beroepssecundair onderwijs (bso) (Vlaanderen). Drie bekende Vlamingen/Nederlanders dagen hen uit om drie boeken te lezen in zes maanden tijd.

2. Reader development

Stichting Lezen wil met *De Weddenschap* het imago van boeken en lezen verbeteren en van lezen een alternatief maken dat kan concurreren met andere vrijetijdsbestedingen bij een doelgroep die doorgaans niet gemakkelijk tot lezen komt. Het fundament van *De Weddenschap* gaat terug op *reader development*, een leesbevorderingsmethode die de